

BỘ CÔNG THƯƠNG
TRUNG TÂM THÔNG TIN CÔNG NGHIỆP VÀ THƯƠNG MẠI

BÁO CÁO
TÌNH HÌNH THỊ TRƯỜNG LOGISTICS TRUNG QUỐC
Số tháng 8/2020

THUỘC NHIỆM VỤ
“Xây dựng Hệ thống cung cấp, kết nối thông tin, dữ liệu logistics
giai đoạn 2017-2020”

Hà Nội, 2020

MỤC LỤC

DANH MỤC HÌNH	2
TÓM TẮT	3
PHẦN 1. CẬP NHẬT TÌNH HÌNH THỊ TRƯỜNG LOGISTICS TRUNG QUỐC TRONG THÁNG.....	4
1. Tình hình chung	4
2. Hoạt động vận tải	4
2.1. <i>Tình hình chung:</i>	4
2.2. <i>Vận tải đường bộ:</i>	5
2.3. <i>Vận tải đường sắt:</i>	6
2.4. <i>Vận tải hàng không</i>	9
2.5. <i>Vận chuyển đường thủy</i>	10
3. Cảng biển	12
4. Hoạt động giao nhận, kho bãi	12
4.1. <i>Giao nhận</i>	12
4.2. <i>Kho bãi</i>	14
PHẦN 2. PHÂN TÍCH SÂU: VAI TRÒ, XU HƯỚNG VÀ CÁC CHÍNH SÁCH THÚC ĐẨY LOGISTICS PHỤC VỤ THƯƠNG MẠI ĐIỆN TỬ XUYÊN BIÊN GIỚI CỦA TRUNG QUỐC	15

DANH MỤC HÌNH

Hình 1: Tổng lượng vận chuyển hàng hóa theo tháng của Trung Quốc.....	5
Hình 2: Cơ cấu phương thức vận chuyển hàng hóa của Trung Quốc trong tháng 7/2020.....	5
Hình 3: Vận tải hàng hóa bằng đường cao tốc của Trung Quốc.....	6
Hình 4: Vận tải hàng hóa bằng đường sắt của Trung Quốc.....	6
Hình 5: Bốc xếp hàng hóa lên tàu đi châu Âu tại cảng Erenhot phía Bắc Trung Quốc	8
Hình 6: Vận tải hàng hóa bằng hàng không của Trung Quốc.....	9
Hình 7: Vận tải hàng hóa bằng đường thủy của Trung Quốc	11
Hình 8: Tổng lượng hàng hóa qua các cảng biển cấp quốc gia của Trung Quốc	12
Hình 9: Dịch vụ giao hàng thực phẩm bằng drones tại Trung Quốc	13

TÓM TẮT

- ❖ Theo Liên đoàn Logistics và Mua hàng Trung Quốc, chỉ số Thịnh vượng Logistics (LPI) của nước này đạt 50,9% vào tháng 7/2020, giảm so với 54,9% vào tháng 6/2020 nhưng vẫn ở ngưỡng tích cực (trên 50%).
- ❖ Theo số liệu của Cơ quan Thống kê quốc gia Trung Quốc cập nhật ngày 24/8/2020, tổng lượng vận chuyển hàng hóa bằng các phương thức vận tải của nước này trong tháng 7/2020 đạt 4,12 tỷ tấn, giảm so với tháng 6/2020 nhưng tăng 2,9% so với cùng kỳ năm trước.
- ❖ Cước vận tải cao và tắc nghẽn tại các sân bay trung tâm lớn đang khiến nhiều chủ hàng coi đường sắt từ Trung Quốc đến châu Âu như một giải pháp thay thế ít tốn kém hơn cho nhiều loại hàng hóa, bao gồm quần áo, giấy, hàng tiêu dùng, điện tử và các thành phần công nghiệp.
- ❖ Cước phí vận chuyển hàng không đi từ Trung Quốc tiếp tục tăng do các lô hàng điện tử, đơn hàng thương mại điện tử và thiết bị y tế tăng.
- ❖ Lượng hàng hóa thông qua các cảng biển cấp quốc gia của Trung Quốc đạt 1,25 tỷ tấn trong tháng 7/2020, giảm nhẹ so với mức 1,29 tỷ tấn vào tháng 6/2020 nhưng vẫn tăng tới 6% so với cùng kỳ năm 2019.
- ❖ Đặt món ăn trực tuyến đã trở thành một phần không thể thiếu trong cuộc sống đô thị hiện đại tại Trung Quốc và đến năm 2020 càng trở nên thịnh hành. Năm 2019, thị trường ngành giao đồ ăn của Trung Quốc trị giá 653,6 tỷ nhân dân tệ, tăng 39,3% so với một năm trước đó. Trong số 900 triệu người dùng internet Trung Quốc, 460 triệu đã đặt đồ ăn trực tuyến, tăng 12,7% so với cùng kỳ năm ngoái. Đây là các số liệu do People's Daily trích dẫn một cuộc khảo sát từ công ty tư vấn thị trường iResearch.
- ❖ Theo Liên đoàn Logistics và Mua hàng Trung Quốc, lĩnh vực kho bãi của nước này tiếp tục tăng trong tháng 7/2020 nhờ nhu cầu hồi phục. Chỉ số này đã tăng 2,8 điểm phần trăm và đạt 53,5% vào tháng 7/2020
- ❖ Phân tích sâu: Vai trò, xu hướng và các chính sách thúc đẩy logistics phục vụ thương mại điện tử xuyên biên giới của Trung Quốc.

NỘI DUNG BÁO CÁO

PHẦN 1. CẬP NHẬT TÌNH HÌNH THỊ TRƯỜNG LOGISTICS TRUNG QUỐC TRONG THÁNG

1. Tình hình chung

Theo Liên đoàn Logistics và Mua hàng Trung Quốc, chỉ số Thịnh vượng Logistics (LPI) đạt 50,9% vào tháng 7 năm 2020, giảm so với 54,9% vào tháng 6 năm 2020 nhưng vẫn ở ngưỡng tích cực (trên 50%). Dữ liệu chỉ số Thịnh vượng Logistics (LPI) của Trung Quốc được cập nhật hàng tháng, trung bình 54,5% trong giai đoạn từ tháng 12/2011 đến tháng 7/2020, với 102 quan sát.

Dữ liệu mới nhất được công bố trong tháng 8/2020 cũng cho thấy chỉ số giá logistics đường bộ của Trung Quốc trong tháng 7/2020 đã tăng so với cùng kỳ năm ngoái

Theo Liên đoàn Mua hàng và Logistics Trung Quốc và Tập đoàn Logistics Lin'an Quảng Đông, chỉ số này đứng ở mức 98,6 trong tháng 7/2020, bằng với tháng trước và tăng 0,5% so với một năm trước đó. Kỳ gốc là mức trung bình của tuần cuối tháng 12/2012.

2. Hoạt động vận tải

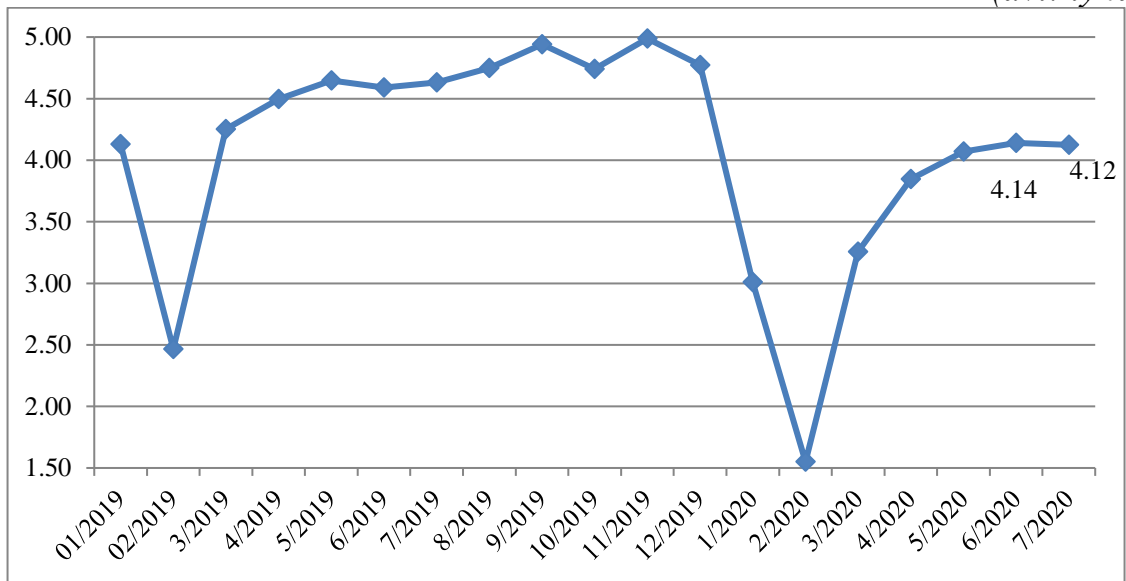
2.1. Tình hình chung:

Theo số liệu của Cơ quan Thống kê quốc gia Trung Quốc cập nhật ngày 24/8/2020, tổng lượng vận chuyển hàng hóa bằng các phương thức vận tải của nước này trong tháng 7/2020 đạt 4,12 tỷ tấn, giảm so với tháng 6/2020 nhưng tăng 2,9% so với cùng kỳ năm trước.

Tính chung 7 tháng đầu năm 2020, tổng lượng hàng hóa vận chuyển trong 6 tháng đầu năm nay chỉ đạt 23,99 tỷ tấn, giảm 6,1% so với cùng kỳ năm 2019.

Trong tháng 7/2020, đường bộ vẫn là phương thức vận chuyển chiếm tỷ trọng lớn nhất về lượng hàng hóa vận chuyển (74,7%), trong khi vận chuyển bằng đường hàng không vẫn chiếm tỷ trọng rất nhỏ là 0,01%.

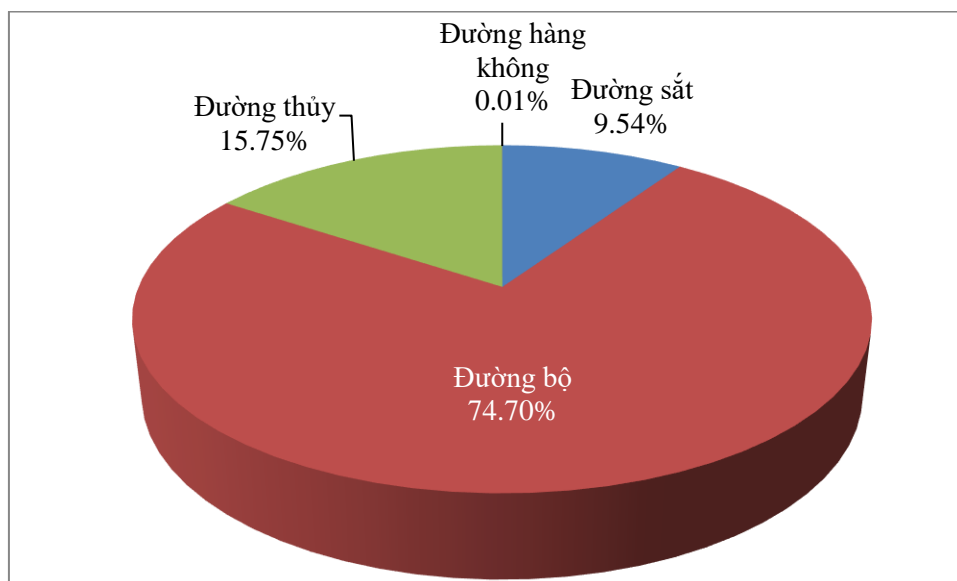
Hình 1: Tổng lượng vận chuyển hàng hóa theo tháng của Trung Quốc
(đvt: tỷ tấn)

Nguồn: Tính toán từ số liệu của Cơ quan Thống kê quốc gia Trung Quốc

Hình 2: Cơ cấu phương thức vận chuyển hàng hóa của Trung Quốc trong tháng 7/2020

(theo lượng hàng vận chuyển)

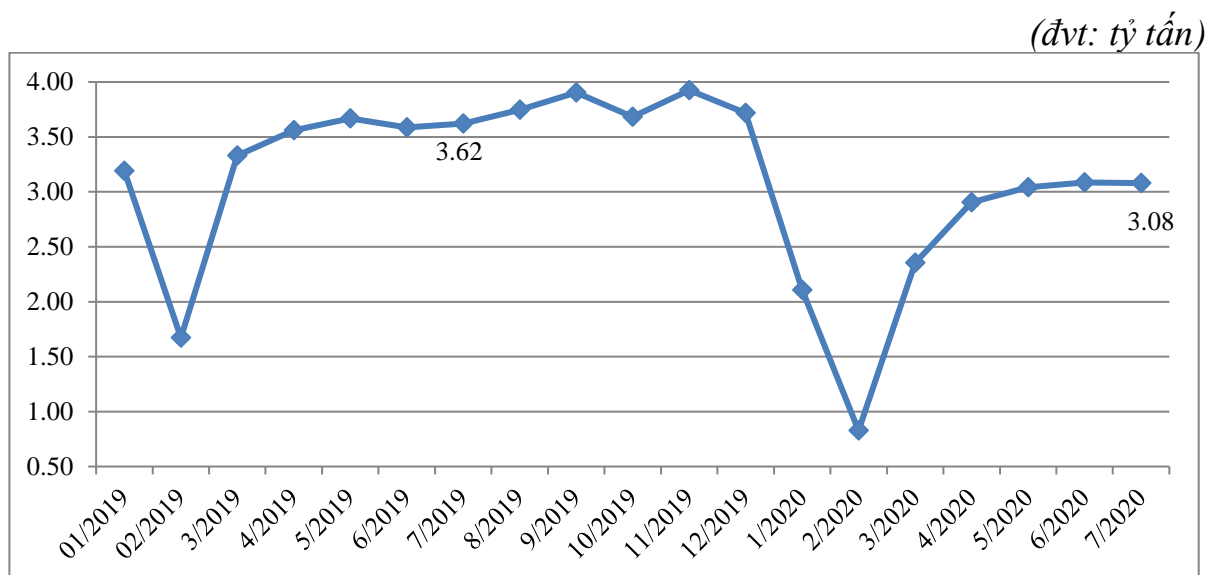
Nguồn: Tính toán từ số liệu của Cơ quan Thống kê quốc gia Trung Quốc

2.2. Vận tải đường bộ:

Vận tải hàng hóa bằng đường bộ (đường cao tốc) của Trung Quốc đạt 3,08 tỷ tấn trong tháng 7/2020, giảm nhẹ so với mức 3,09 tỷ tấn của tháng 6/2020 nhưng vẫn tăng 3,1% so với cùng kỳ năm trước.

Tính chung 7 tháng đầu năm 2020, vận chuyển bằng đường cao tốc đạt 17,4 tỷ tấn, giảm 7,1% so với cùng kỳ năm 2019. Như vậy, phương thức vận chuyển này vẫn có mức giảm mạnh thứ hai trong 7 tháng đầu năm nay, sau vận chuyển bằng đường hàng không.

Hình 3: Vận tải hàng hóa bằng đường cao tốc của Trung Quốc

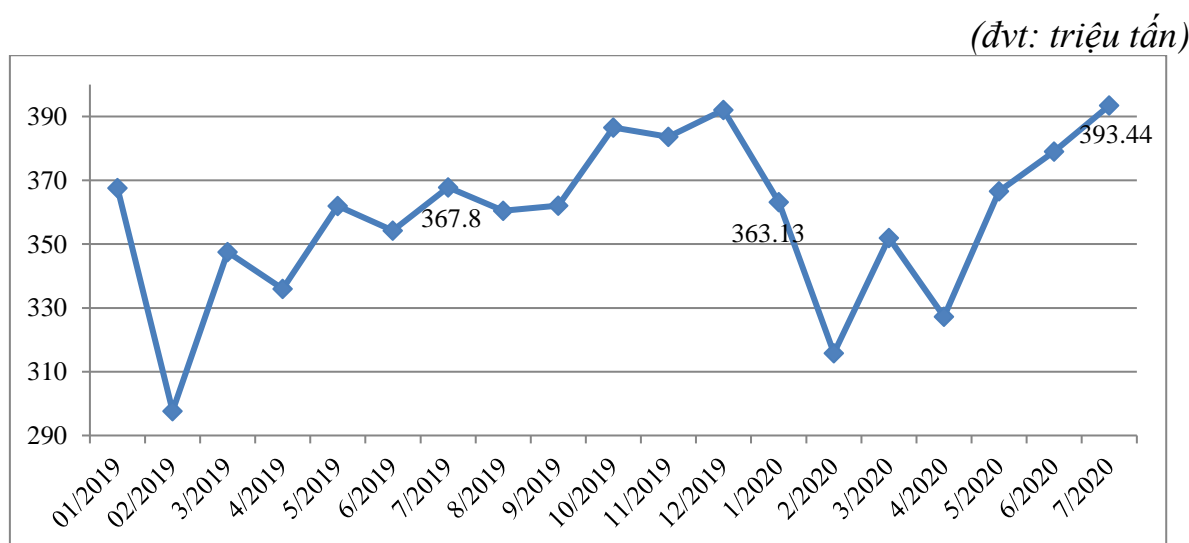

Nguồn: Tính toán từ số liệu của Cơ quan Thống kê quốc gia Trung Quốc

2.3. Vận tải đường sắt

Trong tháng 7/2020, đã có 393,44 triệu tấn hàng hóa được vận chuyển bằng đường sắt của Trung Quốc, tăng cả so với tháng 6/2020 và cùng kỳ năm 2019. Tính chung 7 tháng đầu năm, tổng lượng hàng hóa vận chuyển bằng đường sắt của nước này đạt 2,49 tỷ tấn, tăng 2,6% so với cùng kỳ năm trước.

Hình 4: Vận tải hàng hóa bằng đường sắt của Trung Quốc

Nguồn: Tính toán từ số liệu của Cơ quan Thống kê quốc gia Trung Quốc

Cước vận tải cao và tắc nghẽn tại các sân bay trung tâm lớn đang khiến nhiều chủ hàng coi đường sắt từ Trung Quốc đến châu Âu như một giải pháp thay thế ít tốn kém hơn cho nhiều loại hàng hóa, bao gồm quần áo, giấy, hàng tiêu dùng, điện tử và đầu vào công nghiệp.

Theo các chuyên gia hậu cần châu Âu, vận tải đường sắt nhanh hơn tới 50% so với vận tải đường biển và rẻ hơn tới 60% so với vận tải hàng không.

Ngành đường sắt Trung Quốc đã phát triển một số tuyến liên lục địa trong hơn chục năm qua. Trong điều kiện nguồn hàng dồi dào, các công ty hậu cần có thể đặt các chuyến tàu đầy, nhưng trong bối cảnh thương mại chững lại, họ có thể cung cấp các tùy chọn tải không đầy container.

Liên doanh đường sắt hiện đang vận hành tuyến qua Belarus, Kazakhstan và Nga cho biết khối lượng container trong tháng 7/2020 đạt 54.200 TEU, tăng 76% so với một năm trước và lập kỷ lục mới về khối lượng. Các chuyến hàng của Trung Quốc đến châu Âu tăng gấp đôi và các container từ châu Âu đến Trung Quốc tăng 80%. Trong bảy tháng đầu năm 2020, lưu lượng đã tăng 267%.

Thời gian vận chuyển trung bình khoảng 15 ngày, tùy thuộc vào điểm xuất phát và điểm đến.

Đầu năm nay, CEVA Logistics đã đưa ra thị trường một sản phẩm đa phương thức để vận chuyển các chuyến hàng từ Trung Quốc đến Việt Nam và chất vào các container hình khối cao để vận chuyển bằng đường sắt đến Châu Âu.

Cargo.partner, một công ty giao nhận của Áo, gần đây đã giới thiệu hai kết nối trực tiếp LCL hàng tuần mới giữa Duisburg, Đức và Hợp Phì, Trung Quốc, cũng như giữa Linz, Áo và Xi'an. Công ty cho biết họ hy vọng nhu cầu sẽ tăng theo cả hai chiều.

Công ty giao nhận hàng hóa Davies Turner đã phản ứng với việc tăng lượng đặt chỗ trên tuyến đường sắt cố định hàng tuần từ Trung Quốc đến Dartford, Vương quốc Anh bằng cách thêm dịch vụ trực tiếp đến Birmingham, Bristol và Manchester. Tuyến hàng tuần khởi hành từ trung tâm đường sắt ở

Hợp Phi và đi đến Neuss, Đức. Các container sau đó được đóng tại cảng Rotterdam và vận chuyển bằng phà đến Đông London.

DSV Panalpina, công ty cung cấp dịch vụ đường sắt, cũng cho biết dịch vụ vận tải đường bộ của họ từ đông Trung Quốc đến Tây Âu đã trở nên phổ biến trong thời kỳ dịch bệnh COVID-19.

Cảng cạn tại biên giới Erenhot ở khu tự trị Nội Mông, phía bắc Trung Quốc đã chứng kiến lượng hàng hóa xuất nhập khẩu trong năm nay vượt 10 triệu tấn vào ngày 10/8/2020, tăng 15,6% so với cùng kỳ năm 2019.

Lượng hàng hóa nhập khẩu đạt khoảng 9,15 triệu tấn, tăng 17,3 so với năm trước, trong khi lượng hàng hóa xuất khẩu là 892.300 tấn, tăng 0,4%.

Cảng Erenhot là cảng cạn lớn nhất trên biên giới giữa Trung Quốc và Mông Cổ, và có 41 tuyến tàu hàng Trung Quốc - Châu Âu qua cảng. Tính từ đầu năm đến giữa tháng 8/2020 đã có 1.290 chuyến tàu hàng Trung Quốc-Châu Âu đã đi qua cảng này, tăng 38,1% so với cùng kỳ năm 2019.

Hình 5: Bốc xếp hàng hóa lên tàu đi châu Âu tại cảng Erenhot phía Bắc Trung Quốc

Nguồn: Tân hoa xã

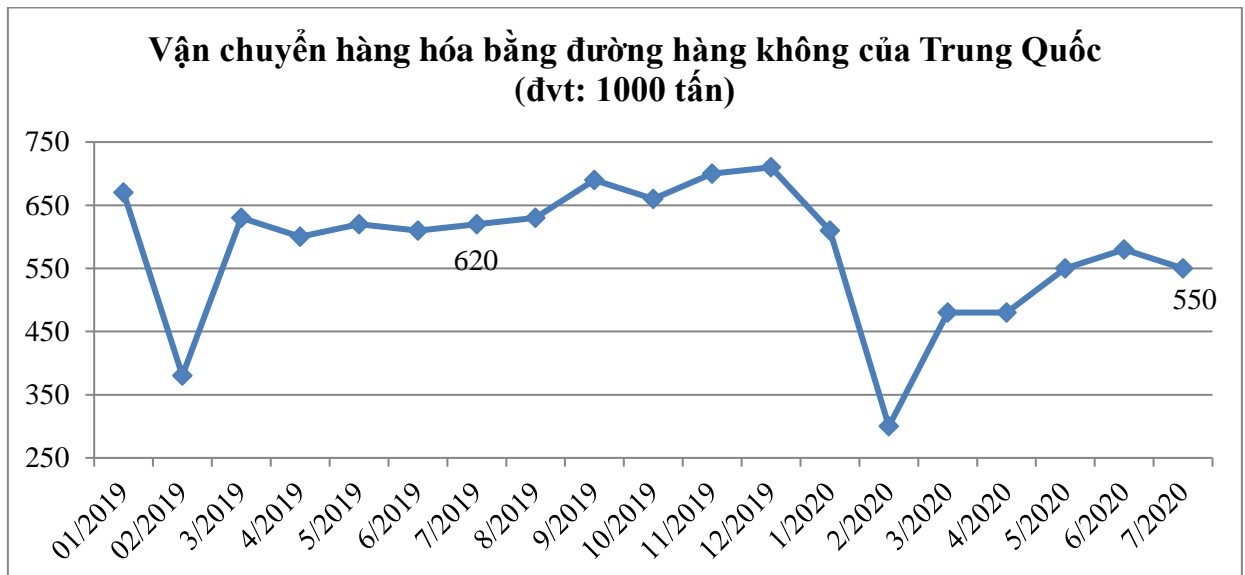
2.4. Vận tải hàng không

Cũng tương tự như vận chuyển đường bộ, vận chuyển hàng hóa bằng đường hàng không của Trung Quốc sụt giảm trong tháng 7/2020 so với tháng 6/2020, cụ thể đạt 550 nghìn tấn trong tháng 7/2020 so với mức 580 tấn của tháng trước đó, đồng thời vẫn thấp hơn 10,4% so với cùng kỳ năm 2019.

Tính chung 7 tháng đầu năm 2020, tổng lượng hàng hóa vận chuyển bằng đường hàng không của Trung Quốc đạt 3.550.000 tấn, giảm 14,1% so với cùng kỳ năm 2019 do ngành hàng không bị ảnh hưởng nghiêm trọng bởi dịch Covid-19.

Hình 6: Vận tải hàng hóa bằng hàng không của Trung Quốc

(đvt: 1000 tấn)

Nguồn: Tính toán từ số liệu của Cơ quan Thống kê quốc gia Trung Quốc

❖ Các nhà đầu tư tin rằng các hãng hàng không Trung Quốc đang trên đà phục hồi nhanh hơn so với các hãng hàng không khác, vì du lịch nội địa ở Trung Quốc phục hồi mạnh hơn sau đại dịch so với các nước khác.

Nửa đầu năm 2020 đã chứng kiến nhiều hãng hàng không thiệt hại kỷ lục khi đại dịch COVID-19 hoành hành hầu hết các nước, buộc các nhà chức trách trên toàn thế giới phải đóng cửa biên giới và hạn chế di chuyển của người dân để ngăn chặn sự lây lan của Covid-19.

Theo ngân hàng HSBC, các hãng hàng không Trung Quốc đang nhanh chóng phục hồi do lưu lượng hành khách nội địa đang tăng và dự kiến sẽ tiếp tục như vậy trong những quý tới. Phần lớn lợi nhuận mà các hãng hàng không Trung Quốc có được là trên các đường bay nội địa.

❖ *Cước phí vận chuyển hàng không đi từ Trung Quốc tiếp tục tăng do các lô hàng điện tử, đơn hàng thương mại điện tử và thiết bị y tế tăng.*

Xu hướng thị trường đang có lợi cho các nhà vận chuyển. Nhưng điều đó có nghĩa là chi phí cho các chủ hàng sẽ cao hơn, đặc biệt là nhiều chuyên hàng đã được bao trọn để phục vụ các đợt ra mắt sản phẩm mới của Sony, Apple và Samsung trong vài tháng tới. Trong khi đó, về phía cung, hiện chưa thể xác định được số lượng máy bay mà các hãng hàng không sẽ đưa vào hoạt động khi dịch Covid-19 tái bùng phát.

Giá cước từ Chicago đến Châu Âu cũng tăng, nhưng giá cước đi hướng đông từ trung tâm chính của Frankfurt đến Hoa Kỳ giảm 3,8% do công suất mới vượt xa nhu cầu mới.

Việc một số phi công từ chối bay đến Hồng Kông (Trung Quốc) sau khi thành phố áp dụng quy trình kiểm tra COVID-19 sát sao hơn với các biện pháp kiểm dịch đối với các phi hành đoàn. Điều này đang làm giảm nguồn cung dịch vụ hàng không. Các phi công của FedEx đang hỏi thúc công ty tạm dừng các chuyến bay đến Hồng Kông, trong khi các phi công làm cho UPS đã yêu cầu lựa chọn từ chối các chuyến bay ở đó.

2.5. *Vận chuyển đường thủy*

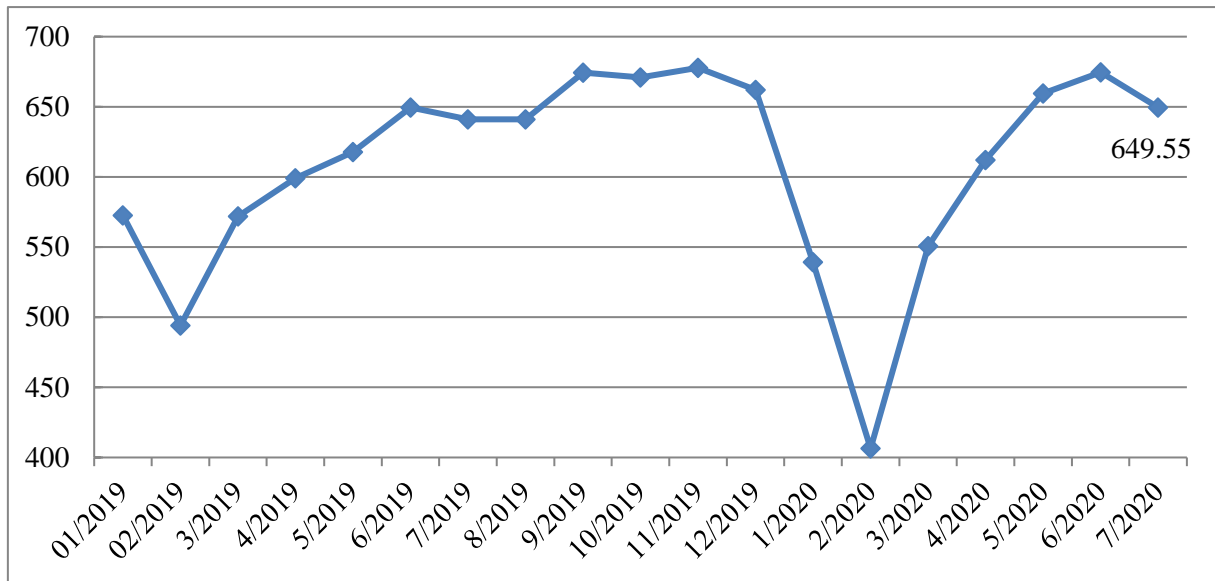
Theo số liệu của Cơ quan Thống kê quốc gia Trung Quốc, vận chuyển bằng đường thủy trong tháng 7/2020 đạt 649,55 triệu tấn, giảm 0,3% so với tháng 6/2019.

Tổng khối lượng hàng hóa vận chuyển bằng phương thức này đạt 4.09 tỷ tấn, 6,9% so với cùng kỳ năm 2019.

Bộ Giao thông Vận tải Trung Quốc đã gửi thư đến sáu hãng tàu lớn, yêu cầu họ giải thích về việc tăng giá cước vận tải gần đây khi mức cước vận tải tăng kỷ lục trên tuyến xuyên Thái Bình Dương. Sáu công ty được hỏi là Cosco, Maersk, MSC, CMA CGM, Hapag Lloyd và Evergreen.

Hình 7: Vận tải hàng hóa bằng đường thủy của Trung Quốc

(đvt: triệu tấn)

Nguồn: Tính toán từ số liệu của Cơ quan Thống kê quốc gia Trung Quốc

Theo Alphaliner, giá cước vận chuyển giao ngay trên tuyến thương mại Bắc Trung Quốc đến Bồ Tây Hoa Kỳ đã tăng lên mức cao nhất từ trước đến nay, bất chấp việc các tàu sân bay khôi phục các chuyến tàu trống và thậm chí đưa vào khai thác thêm năng lực mới.

Cước phí đã tăng 120% so với một năm trước. Yêu cầu của Bộ Giao thông Vận tải Trung Quốc được đưa ra sau khi một số chủ hàng đặt câu hỏi về tính hợp pháp của các hãng vận tải trực lợi tại thời điểm nền kinh tế thế giới đang trong tình trạng bấp bênh như hiện nay.

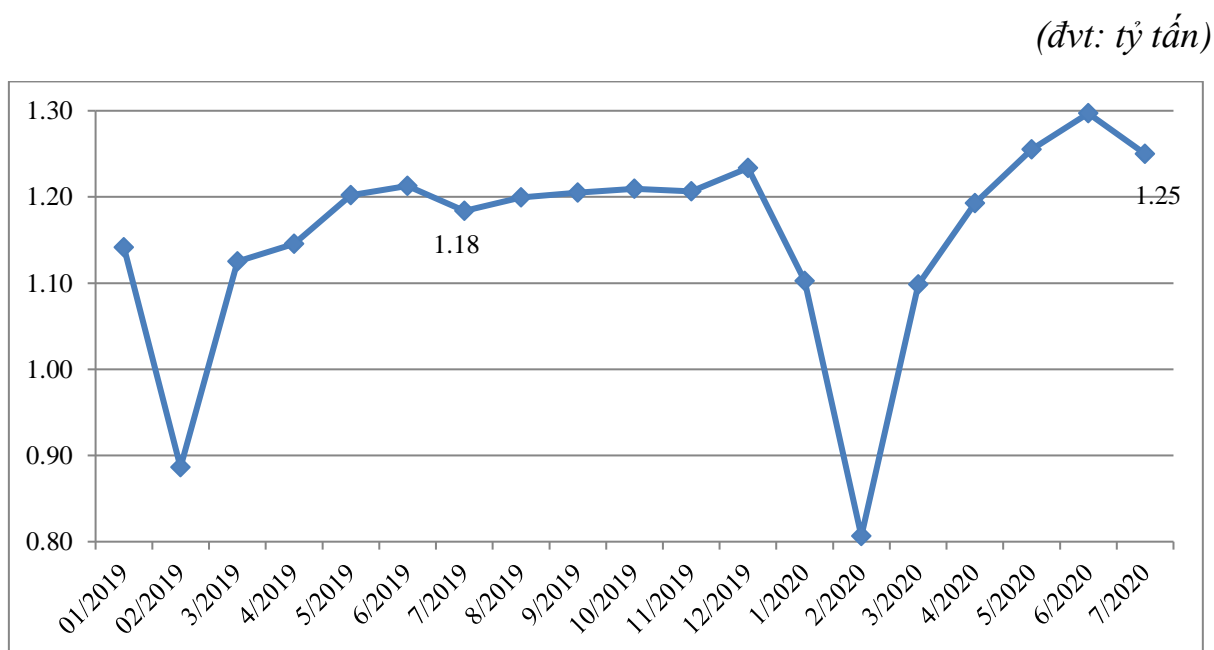
Không chỉ phía Trung Quốc đang quan tâm đến cước phí trên tuyến xuyên Thái Bình Dương. Splash Extra đã đưa tin về việc các nhà chức trách Mỹ cũng đang theo dõi tình hình cước phí để xác định xem sẽ tổn hại thế nào đến các doanh nghiệp chủ hàng của nước này. Cách đây 18 tháng, Bộ Tư pháp Hoa Kỳ kết thúc một cuộc điều tra về thông đồng tăng giá trong lĩnh vực hàng hải kéo dài hai năm.

3. Cảng biển

Lượng hàng hóa thông qua các cảng biển cấp quốc gia của Trung Quốc đạt 1,25 tỷ tấn trong tháng 7/2020, giảm nhẹ so với mức 1,29 tỷ tấn vào tháng 6/2020 nhưng vẫn tăng tới 6% so với cùng kỳ năm 2019.

Như vậy lũy kế từ đầu năm đến hết tháng 7/2020, các cảng biển cấp quốc gia của nước này đã xử lý tổng cộng 8 tỷ tấn hàng hóa xuất, nhập khẩu, tăng nhẹ 1,4% so với cùng kỳ năm 2019.

Hình 8: Tổng lượng hàng hóa qua các cảng biển cấp quốc gia của Trung Quốc

Nguồn: Tính toán từ số liệu của Cơ quan Thống kê quốc gia Trung Quốc

4. Hoạt động giao nhận, kho bãi

4.1. Giao nhận

Ngành giao hàng thực phẩm của Trung Quốc dự kiến sẽ chiếm hơn 20% thị phần thị trường cung cấp thực phẩm trong năm 2020.

Đặt món ăn trực tuyến đã trở thành một phần không thể thiếu trong cuộc sống đô thị hiện đại tại Trung Quốc và đến năm 2020 càng trở nên thịnh hành. Năm 2019, thị trường ngành giao đồ ăn của Trung Quốc trị giá 653,6 tỷ nhân dân tệ, tăng 39,3% so với một năm trước đó. Trong số 900 triệu người dùng internet Trung Quốc, 460 triệu đã đặt đồ ăn trực tuyến, tăng 12,7% so với cùng

kỳ năm ngoái. Đây là các số liệu do People's Daily trích dẫn một cuộc khảo sát từ công ty tư vấn thị trường iResearch.

Năm nay, hoạt động kinh doanh ăn uống tại nhà hàng đi xuống đáng kể do dịch COVID-19 gây ra. Tình hình này đã khuyến khích và củng cố thói quen đặt đồ ăn trực tuyến và kinh doanh đồ ăn mang về (take away) đã trở thành một nguồn thu nhập quan trọng cho các nhà hàng.

Thị phần của các doanh nghiệp giao đồ ăn đang tăng lên qua từng năm và cũng đang thay đổi mô hình lợi nhuận của các doanh nghiệp cung cấp dịch vụ ăn uống để trở thành động lực mới thúc đẩy ngành công nghiệp ăn uống.

Thị trường ngành giao đồ ăn của Trung Quốc có xu hướng ổn định, nhưng vẫn chưa bão hòa. Ngành công nghiệp này sẽ phát triển thành một thị trường nghìn tỷ nhân dân tệ trong vòng một đến ba năm tới.

Là khách hàng chính, những thế hệ sinh ra trong những năm 1980, 1990 và 2000 tạo ra nhu cầu đa dạng hơn cho ngành giao đồ ăn. Bên cạnh bữa sáng, bữa trưa và bữa tối, các bữa ăn phụ như bữa nửa buổi, trà chiều và đồ ăn nhẹ lúc nửa đêm cũng rất quan trọng đối với ngành giao đồ ăn. Theo dữ liệu từ nền tảng dịch vụ trực tuyến đến ngoại tuyến Meituan-Dianping, 20% người dùng đã quen với các bữa ăn phụ đặt hàng trên mạng.

Hình 9: Dịch vụ giao hàng thực phẩm bằng drones tại Trung Quốc

Nguồn: <http://en.people.cn/>

Khi nhận thức về sức khỏe của người tiêu dùng không ngừng được cải thiện, khách hàng có xu hướng đặt mua những món ăn bổ dưỡng đa dạng hơn là những món chỉ làm no bụng.

Cạnh tranh trong ngành giao đồ ăn tại Trung Quốc đang chứng kiến sự thay đổi trong các động lực phát triển, từ cạnh tranh về giá đến hiệu quả và chất lượng giao hàng. Ngành công nghiệp này đã phát triển từ giai đoạn đầu dựa vào các chính sách chiết khấu, đến giai đoạn tập trung vào hiệu quả giao hàng và chất lượng thực phẩm.

4.2. Kho bãi

Theo Liên đoàn Logistics và Mua hàng Trung Quốc, lĩnh vực kho bãi của nước này tiếp tục tăng trong tháng 7/2020 nhờ nhu cầu hồi phục. Chỉ số này đã tăng 2,8 điểm phần trăm và đạt 53,5% vào tháng 7/2020 (Mức trên 50% cho thấy sự mở rộng và ngược lại). Đây cũng là tháng thứ 5 liên tiếp chỉ số này đạt trên 50%.

Chỉ số khối lượng giao dịch đạt 52,9%, tăng 1,5 phần trăm điểm so với tháng 6/2020.

Chỉ số phụ về lợi nhuận kinh doanh đạt 50,7% trong tháng 7/2020, giảm 6,3% so với tháng 6/2020 nhưng vẫn ở ngưỡng tích cực (trên 50%).

PHẦN 2. PHÂN TÍCH SÂU: VAI TRÒ, XU HƯỚNG VÀ CÁC CHÍNH SÁCH THÚC ĐẨY LOGISTICS PHỤC VỤ THƯƠNG MẠI ĐIỆN TỬ XUYÊN BIÊN GIỚI CỦA TRUNG QUỐC

Trong bối cảnh những bất ổn kinh tế toàn cầu do đại dịch COVID-19 gây ra, lĩnh vực ngoại thương của Trung Quốc đã có kết quả hoạt động tốt hơn mong đợi từ quý II/2020, một phần không nhỏ nhờ thương mại điện tử xuyên biên giới tạo ra động lực mạnh mẽ cho các giao dịch ngoại thương.

Theo số liệu từ Tổng cục Hải quan Trung Quốc (GAC), trong nửa đầu năm 2020, giá trị giao dịch qua các nền tảng thương mại điện tử xuyên biên giới, dưới sự giám sát của cơ quan Hải quan nước này, đã tăng 26,2% so với cùng kỳ năm ngoái, với xuất khẩu và nhập khẩu lần lượt tăng 28,7% và 24,4%.

Wei Jianguo, Phó Chủ tịch Trung tâm Giao dịch Kinh tế Quốc tế Trung Quốc cho biết COVID-19 đã gây tổn thất nặng nề vào các mô hình thương mại truyền thống, nhưng ngược lại, thương mại điện tử xuyên biên giới đã trở thành động lực chính để ổn định ngoại thương.

Lĩnh vực này có cơ hội mở rộng khi các nhà chức trách công bố một số biện pháp hỗ trợ, bao gồm tối ưu hóa hơn nữa môi trường kinh doanh tại các cảng, tăng cường thông quan Hải quan và đẩy nhanh việc giảm thuế xuất khẩu.

Do vai trò của hệ sinh thái logistics cần thiết cho sự phát triển đồng bộ và hiệu quả của thương mại điện tử xuyên biên giới, vào tháng 4/2020, Hội đồng Nhà nước Trung Quốc đã quyết định thành lập 46 khu thí điểm thương mại điện tử xuyên biên giới mới, toàn diện, nâng tổng số tại nước này lên 105 khu. Các khu thí điểm được đầu tư nghiên cứu và phát triển cơ sở hạ tầng, dịch vụ logistics cũng như các ưu đãi khác để thu hút và tạo điều kiện cho các nhà đầu tư, các doanh nghiệp phát triển.

Ngoài việc áp dụng các thực tiễn đã được chứng minh là có hiệu quả trong việc thúc đẩy dòng chảy thương mại, các doanh nghiệp trong các khu vực này sẽ được hưởng các chính sách hỗ trợ, chẳng hạn như miễn thuế giá trị gia tăng và thuế tiêu dùng đối với hàng hóa xuất khẩu dạng bán lẻ và các khoản thuế thu nhập doanh nghiệp.

Các công ty sẽ được hỗ trợ để cùng xây dựng và chia sẻ các kho hàng ở nước ngoài.

Tại Trịnh Châu, thành phố thủ phủ của tỉnh Hà Nam, miền Trung Trung Quốc và là một trong những thành phố thí điểm thứ hai, tổng giá trị ngoại thương thông qua các kênh thương mại điện tử trong Khu ngoại quan toàn diện Zhengzhou Xinzheng đã tăng 114% lên 4,45 tỷ nhân dân tệ (642 triệu USD) trong nửa đầu năm 2020. Nhập khẩu trong khu vực này gần như tăng gấp đôi so với cùng kỳ năm ngoái, trong khi xuất khẩu tăng hơn năm lần.

Do những ưu điểm bao gồm giao dịch trực tuyến và giao hàng không tiếp xúc, thương mại điện tử xuyên biên giới đã đóng một vai trò tích cực trong việc giúp các công ty có hoạt động ngoại thương đẩy lùi cú sốc COVID-19 và khẳng định tính ưu việt của một hình thức thương mại mới.

Vào ngày 12 tháng 6 năm 2020, Tổng cục Hải quan Trung Quốc thông báo đang thực hiện các quy định thí điểm đối với hoạt động xuất khẩu thương mại điện tử xuyên biên giới giữa các doanh nghiệp với doanh nghiệp tại 10 thành phố bắt đầu từ ngày 1 tháng 7 năm 2020. Cơ quan này đề nghị các doanh nghiệp đơn giản hóa tờ khai xuất khẩu và thông quan không cần giấy tờ, cùng các biện pháp hỗ trợ khác. Trong tuần đầu tiên thực hiện, cơ quan Hải quan 10 địa phương đã kiểm tra và cấp 266.000 tờ khai, liên quan đến lượng hàng hóa trị giá 250 triệu nhân dân tệ.

Theo Tổng cục Hải quan Trung Quốc, bắt đầu từ ngày 1 tháng 9 năm 2020, các quy định thí điểm sẽ được mở rộng đến 12 thành phố khác.

Khi thương mại điện tử xuyên biên giới tăng trưởng mạnh mẽ, hoạt động ngoại thương của Trung Quốc đã vượt kỳ vọng của thị trường trong những tháng gần đây bất chấp tác động tiêu cực từ việc thu hẹp nhu cầu toàn cầu và các biện pháp hạn chế ở nước ngoài để ngăn chặn đại dịch. Xuất khẩu đã tăng trở lại vào tháng 4/2020 sau 3 tháng đầu năm sụt giảm mạnh vì Covid-19, đến tháng 6/2020, xuất khẩu và nhập khẩu đều tăng.

Động lực này được duy trì cho đến tháng 7/2020 khi tổng khối lượng ngoại thương tăng 6,5% so với cùng kỳ năm ngoái. Xuất khẩu và nhập khẩu lần lượt tăng 10,4% và 1,6%.

Bất chấp thị trường thương mại toàn cầu đang bị thu hẹp, thị phần của Trung Quốc đang tăng lên, cho thấy khả năng cạnh tranh ngày càng tăng của ngành và năng lực chống lại áp lực ngày càng tăng.

Tuy nhiên, tình hình đối với thương mại và đầu tư nước ngoài vẫn còn tồi tệ khi sự lan rộng trên toàn thế giới của COVID-19, một cuộc suy thoái kinh tế toàn cầu nghiêm trọng và sự suy giảm đáng kể trong thương mại và đầu tư quốc tế cũng như chủ nghĩa bảo hộ gia tăng đều được tính đến. , trợ lý bộ trưởng thương mại.

Theo ước tính của Tổ chức Thương mại Thế giới, thương mại toàn cầu sẽ giảm từ 13% đến 32% trong năm nay. Để ổn định hơn nữa hoạt động ngoại thương, Hội đồng Nhà nước Trung Quốc cũng thông báo họ đã ban hành hướng dẫn triển khai thêm các biện pháp nhằm bảo vệ các thực thể ngoại thương và giữ ổn định chuỗi cung ứng.

Chính phủ Trung Quốc sẽ có nhiều nỗ lực hơn nữa để giúp các công ty thương mại nước ngoài mở rộng khách hàng và cải thiện các cơ sở thương mại và dịch vụ, bao gồm các nền tảng thương mại điện tử xuyên biên giới, logistics xuyên biên giới và kho ngoại quan ở các thị trường đối tác chính.

Các nhà phân tích lưu ý đối với nhiều công ty thương mại truyền thống, thương mại điện tử xuyên biên giới vẫn là một lựa chọn quan trọng để chuyển đổi kỹ thuật số và là một hàng rào hiệu quả chống lại các rủi ro bên ngoài.

Trong nửa cuối năm 2020, Tổng cục Hải quan Trung Quốc sẽ đơn giản hóa hơn nữa các thủ tục thông quan và cắt giảm chi phí logistics để tối ưu hóa môi trường kinh doanh tại các cảng. Đồng thời cam kết thúc đẩy cải cách quy định thương mại điện tử xuyên biên giới để giúp các doanh nghiệp khai thác tốt hơn thị trường toàn cầu.

Trước đó, vào ngày 6 tháng 5 năm 2020, Hội đồng Nhà nước Trung Quốc đã ban hành văn bản Phê duyệt việc thành lập các khu thí điểm tích hợp cho thương mại điện tử xuyên biên giới tại 46 thành phố và khu vực (số hiệu văn bản là Guo Han [2020] No.47). Theo đó sẽ xây dựng các khu thí điểm thương mại điện tử xuyên biên giới (CBEC) mới, nâng tổng số lên 105 khu như vậy ở Trung Quốc.

Các khu thí điểm mới sẽ được xây dựng dựa trên kinh nghiệm và thực tiễn tốt nhất được áp dụng tại các khu thí điểm hiện có, đồng thời sẽ thúc đẩy sự phát triển ngành thương mại điện tử xuyên biên giới và ổn định hoạt động ngoại thương cũng như đầu tư nước ngoài trong bối cảnh COVID- 19 diễn biến phức tạp.

Các doanh nghiệp có thể tận dụng các chính sách ưu đãi về thuế, chẳng hạn như miễn thuế giá trị gia tăng (VAT) và thuế tiêu thụ đối với hàng hóa xuất khẩu bán lẻ và chính sách giảm thuế suất thuế thu nhập doanh nghiệp (TNDN) tại các khu thí điểm thương mại điện tử xuyên biên giới.

Bên cạnh đó, văn bản khuyến khích các cơ quan liên quan của chính phủ xem xét đưa các thành phố thuộc các khu vực đủ điều kiện vào chương trình thí điểm về nhập khẩu bán lẻ thương mại điện tử xuyên biên giới và hỗ trợ các doanh nghiệp cùng xây dựng và chia sẻ kho hàng ở nước ngoài tại các thành phố này. Nhập khẩu dưới hình thức mua bán lẻ thương mại điện tử xuyên biên giới là hoạt động của người tiêu dùng Trung Quốc mua hàng hóa từ nước ngoài thông qua các nền tảng của CBEC.

46 khu thương mại điện tử xuyên biên giới mới nằm ở đâu?

Cho đến nay, Trung Quốc đã phê duyệt 5 lô trong số 105 khu thí điểm CBEC kể từ khi khu thí điểm đầu tiên được thiết lập ở Hàng Châu vào năm 2015, bao gồm 30 tỉnh, thành phố và khu tự trị (chỉ ngoại trừ Tây Tạng). Hầu hết các khu thí điểm đều nằm ở các khu vực phía đông của đất nước - bao gồm Bắc Kinh (1), Thượng Hải (1), Quảng Đông (13), Chiết Giang (10), Giang Tô (10), Sơn Đông (7) và tỉnh Phúc Kiến (6).

Tuy nhiên, các khu vực mới mở rộng sang khu vực trung tây của Trung Quốc và hơn thế nữa.

Trong khi hai đợt đầu tiên gồm 13 khu thí điểm tập trung chủ yếu ở các thành phố lớn và vừa ở phía đông, thì đợt ba bắt đầu mở rộng ra các thành phố tỉnh lỵ ở miền Trung, miền Tây và Đông Bắc. Đợt thứ tư và thứ năm bao gồm nhiều thành phố cấp hai và cấp ba hơn.

Những chính sách ưu đãi nào được áp dụng tại các khu thí điểm thương mại điện tử xuyên biên giới?

Trung Quốc đã và đang thực hiện một loạt các biện pháp để hỗ trợ thương mại điện tử xuyên biên giới phát triển. Trong số đó có những chính sách ưu đãi lớn mà chúng tôi đề cập dưới đây:

(i) Chính sách thuế GTGT và miễn thuế tiêu dùng

Theo Thông báo về chính sách thu thuế đối với hàng bán lẻ xuất khẩu trong các khu thí điểm tích hợp của thương mại điện tử xuyên biên giới (Số hiệu văn bản là Cai Shui [2018] No.103) (EN), nếu hàng xuất khẩu của một doanh nghiệp xuất khẩu thương mại điện tử chưa có giấy phép hợp lệ- Chứng từ mua hàng (hóa đơn GTGT đầu vào đặc biệt), đáp ứng đủ các tiêu chí sau đây thì hàng xuất khẩu vẫn được miễn thuế GTGT và thuế tiêu thụ như sau:

+ Doanh nghiệp xuất khẩu thương mại điện tử đã đăng ký tại các khu vực thương mại điện tử xuyên biên giới và đã đăng ký ngày xuất khẩu, mô tả hàng hóa, đơn vị đo lường, số lượng, đơn giá, thành tiền trên nền tảng dịch vụ trực tuyến tại nơi đăng ký;

+ Hoàn thành thủ tục khai báo xuất khẩu thương mại điện tử với cơ quan Hải quan địa phương nơi thí điểm đối với hàng xuất khẩu; và

+ Hàng hóa xuất khẩu không thuộc phạm vi hàng hóa được Bộ Tài chính và Cục Thuế Nhà nước xóa bỏ hoàn (miễn) thuế xuất khẩu.

(ii) Đề án thí điểm ấn định thuế TNDN đối với doanh nghiệp xuất khẩu bán lẻ

Theo Thông báo về các vấn đề liên quan đến mức thuế khi đánh thuế thu nhập đối với các doanh nghiệp xuất khẩu bán lẻ trong các khu thí điểm của thương mại điện tử xuyên biên giới (Thông báo của STA [2019] số 36) (EN), bất kỳ doanh nghiệp thương mại điện tử xuyên biên giới nào trong khu thí điểm đáp ứng tất cả các tiêu chí sau, sẽ được áp dụng phương án thí điểm ấn định thuế TNDN, trong đó thuế suất thu nhập chịu thuế có thể thấp hơn ở mức 4%:

+ Doanh nghiệp được đăng ký trong khu vực thí điểm thương mại điện tử xuyên biên giới và ngày, tên, đơn vị đo lường, số lượng, đơn giá, số lượng hàng hóa xuất khẩu được đăng ký trên nền tảng dịch vụ trực tuyến thương mại điện tử xuyên biên giới tại nơi đăng ký;

+ Hoàn thành thủ tục khai báo xuất khẩu thương mại điện tử với cơ quan Hải quan địa phương nơi thí điểm đối với hàng xuất khẩu; và

+ Hàng hóa xuất khẩu không có chứng từ mua vào hợp lệ được hưởng chính sách miễn thuế GTGT, thuế tiêu thụ.

Ngoài ra, nếu các doanh nghiệp thương mại điện tử xuyên biên giới này đáp ứng các điều kiện về chính sách ưu đãi dành cho doanh nghiệp nhỏ có lợi nhuận thấp thì có thể được hưởng chính sách thuế TNDN ưu đãi dành cho doanh nghiệp nhỏ có lợi nhuận thấp.

Nếu thu nhập mà doanh nghiệp thương mại điện tử xuyên biên giới có được là thu nhập miễn thuế quy định tại Điều 26 Luật Thuế thu nhập doanh nghiệp của Trung Quốc, thì doanh nghiệp đó có thể được hưởng các chính sách ưu đãi đối với thu nhập miễn thuế.

Hơn nữa, văn bản Guo Han [2020] No.47 khuyến khích kết hợp các thành phố của các khu vực đủ điều kiện tham gia vào chương trình thí điểm về nhập khẩu bán lẻ thương mại điện tử xuyên biên giới. Để làm rõ, nhập khẩu của người tiêu dùng thông qua thương mại điện tử xuyên biên giới có nghĩa người tiêu dùng ở Trung Quốc mua hàng hóa từ nước ngoài thông qua nhà điều hành nền tảng bên thứ ba của thương mại điện tử xuyên biên giới, sau đó được chuyển đến Trung Quốc thông qua “mua hàng nhập khẩu ngoại quan trực tuyến” (mã quản lý hải quan 1210) hoặc “mua hàng trực tiếp đối với hàng nhập khẩu” (Mã quản lý hải quan 9610).

Hàng hóa nhập khẩu dạng bán lẻ qua thương mại điện tử xuyên biên giới có thể được quy định là hàng hóa nhập khẩu cho mục đích sử dụng cá nhân và không phải tuân theo các yêu cầu về phê duyệt giấy phép, đăng ký hoặc nộp đơn cho việc nhập khẩu hàng hóa lần đầu tiên, theo Thông báo số hiệu Shang Cai Fa [2018] No.486) (EN). Hiện tại, Trung Quốc có 87 thành phố và khu vực tham gia chương trình thí điểm nhập khẩu hàng lẻ thương mại điện tử xuyên biên giới.

Hơn nữa, văn bản số hiệu Guo Han [2020] No.47 đã kêu gọi chính quyền địa phương hỗ trợ các doanh nghiệp cùng xây dựng và chia sẻ các kho hàng ở nước ngoài - các nhà kho được thành lập ở nước ngoài để lưu trữ số lượng lớn

hàng hóa xuất khẩu và giao hàng trực tiếp cho người tiêu dùng nước ngoài sau khi hàng hóa được bán thông qua một nền tảng trực tuyến. Cho đến nay, các doanh nghiệp thương mại điện tử của Trung Quốc được cho là đã cùng nhau xây dựng hơn 1.200 kho ngoại quan. Những kho này, tập hợp các gói hàng quốc tế rải rác để vận chuyển số lượng lớn, có thể giảm đáng kể chi phí hậu cần. Nó cũng có thể cải thiện trải nghiệm mua sắm của người tiêu dùng ở nước ngoài bằng cách phân phối hàng hóa nhanh chóng, an toàn và chính xác hơn, bên cạnh việc xử lý hiệu quả hơn các đơn hàng bị trả lại.

- (iii) Bên cạnh đó, các doanh nghiệp trong khu vực cũng có thể được thuận lợi hóa thông quan và nói lỏng giám sát nhập khẩu.

Tóm lại, thương mại điện tử và logistics xuyên biên giới sẽ góp phần ổn định thương mại và đầu tư nước ngoài vào Trung Quốc. Hoạt động ngoại thương truyền thống của Trung Quốc đã bị ảnh hưởng nặng nề bởi sự lây lan của COVID-19 trên phạm vi toàn cầu, nhưng các doanh nghiệp thương mại điện tử xuyên biên giới vẫn tiếp tục phát triển. Họ đã cung cấp một cách nhanh chóng và thuận tiện cho người tiêu dùng các công cụ và cơ hội để mua các sản phẩm cần thiết, bao gồm cả hàng hóa phòng chống dịch.